

„Soča“ izhaja vsako saboto in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60.“

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsaki pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 233, poleg preture, kjer se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožninam se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Nova čitalnica pa petje.

Vsako leto se množi število teh prav potrebnih, ker neizmerno koristnih družeb. Če nekatere starejših opešajo, zbudijo se zopet po počitku k novemu še boljšemu življenju, kakor n. p. rihenberška, komenska čitalnica, ki ste letos pokazali, da morete dosti lepega napraviti, če se pravi narodnjaci lotijo čvrstega delovanja; lepi vzgled klče takó glasno, in mika in vabi druge, da napravijo kako čitalnico celó v krajih, na katere ne bi bil človek misliti kakor Mevec na Tominskem. To nas jak veseli, naše zadovoljenje je pa še večje ker imamo zdaj najnovejšo čitalnico tudi pri St. Andreji ali kakor pravimo v Standrži 1/4 ure hoda od Gorice. Tukaj bivajo po vsi deželi sloveči kmetje, kateri kot umni in vrlo pridni gospodarji pridelavajo po ne velikih posestvih čudovito dosta izvrstnega blaga.

Hvala bivšemu županu in nekaterim drugim možakom, zbudili so te premožne kmetovalce tudi v narodnem smislu, in osnovali so čitalnico. Kot najmlajša hčerka Slovenije nam bo zdaj ona prenežno dete in iz Gorice pridemo gotovo jo večkrat obiskat.

Dovolite pa možje, ki ste temu društvu na čelu, da Vam priporočamo prav gorko ljubezen do nje. Skrbite torej ne samo za prijetno bralno sobo in za časopise, ampak tudi in posebno za knjigarnico. Bukev ne bo nikdar preveč, in lahko jih saj 100 kmalu nabere, ker jih gotovo v dar dobite po vasi in mestu. Nemudoma skličite fante v pevski zbor, saj veste, da petje veseli zlasti nas Slovence. Gospod učitelj se bo, to vemo, prav rad trudil, da mu le vsi na pomoč pridejo. Pevci pa ne vstrašite se začetka, kajti vsak začetek je težaven. Če so pa fantje po drugih vaseh težave v precej kratkem času premagali, boste jih tudi vi, mislite vedno na to, da korajža velja, in da si z lepim petjem prikupite vsa sreča, še lahki vas bodo bolj prijazno gledali in se čudili vam v čveterospetu pevajočim.

Pri tej priliki in ker je mnogo pevskih zborov po deželi, moramo tudi enkrat razlagati, česa vsega potrebuje petje, da je lepo. Pred vsim zahtevamo čiste, krepko doneče glasove, to se razume samo po sebi; toda tudi slabši glasovi se dajo popraviti, če se dosti primerno vadijo. Po tem morajo pevci note ali sekence in glavna pravila muzikalne teorije poznati. To je prevažno, ker so sicer pevci podobni ptičim, ki se kake viže po orglicah naučijo. Taki ne bodo nikdar samostalni, in ložih napevov se bodo le z velikim trudom naučili, bolj umetnih pa nikoli. Pri vsaki učbi se le 1/4 ure s tem naukom muditi, dovolj je, in po enem letu se pevci skoro vsake pesmi v dveh ali treh učbah naučijo. Torej zlažujete si trud!

Po vsej pravici si dalje učitelji petja kolikor mogoče prizadevajo, da pevci pravilno pojo, to je, da natanjčno izražavajo to, kar je v notah zapisano; in da skladno pevajo, to je da se glasovi čisto vjemajo. Vsaka in najmanjša neskladnost ali disharmonija žali ušesa, in en sam kriv ton pokvari vse. Zatorej nij za petje, kdor nijma sluha; slab sluh se prav redkoma in le s átrašnim trudom zboljša.

Toda pravilnost in skladnost ne zadostuje, da je petje zares lepo. Lepota tirja zlasti pri muzi tudi spremembe. Zato skladatelji zaznamujejo potrebne spremembe s tem, da zapišejo na duvčnih mestih pianissimo, piano, mezzo forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, ritardando presto etc. to je: prav tiho, tiho, prav močno, hitro itd.

Nij dvomiti, da je takó pevati težavno, ali gotovo je tudi, da je brez teh sprememb petje suho in pusto kakor najboljša jed brez zabele. Pa že besede pesmi kažejo, kako se mora peti, če se je skladatelj po besedah ravnal in s tem dokazal, da je dober.

Tudi mora pevec saj čutiti, kar poje, tedaj naj se ne loti žalosten človek pevati veselih napevov in besedi, ali nasprotno.

Te natanjčno izpeljane spremembe še le delajo, da se občutki sedržani v besedah in napevu živo izražujejo in da petje poslušalce gane.

V poprejšnjih časih so bili pevovodje, ki so samo na to gledali, da se je pravilno in skladno pevalo, ali ti se nijso nikdar poslušalcem prikupili, potem so bili nezadovoljni, pa temu sami krivi. Zatorej dragi peveci urite se kar, se da, lep piano, pianissimo in crescendo i. t. d. so kaj vredne spremembe. Vaš trud se bo obilno poplačal, kajti le s tem boste poslušalce tudi navdušili, da ploskanja ne bo konca ne kraja, in vedno boste slišali: još, još, još!

Kdor se hoče temeljito podučiti v petji in nemško zna, temu nujno svetujemo, naj si kupi knjigo: nauk o petji (Gesangslehre) spisal je eno Peter Peyscha, a drugo Ferdinand Sieber. Obo so dobite po vseh prodajalnicah knjig. Ta naj pevcem razlaga, kar je bral, in pri pevskih vajah to delati je najlepša prilika. Posebne zasluge bi si pridobil, kdor bi eno teh knjig poslovenil, ali pa kaj izvirnega o tem spisal.

„ČRNI“ LISTI.

Selo *) 5 marca. (Izv. dop.) Čital sem v poslednjih dveh št. „Soče“ na več mestih o postopanju in zaslugah državnega poslanca Črnetu; to je tudi v meni čute obudilo, vsled katerih mi srce ne miruje, dokler jih ne prijavim.

Učile so nas že mnoge skušnje, koliko neugodnih nasledkov izvira iz nemarnosti pri volitvah v razne zastope; najnovejša skušnja je pa ta, ki se je vršila pred nekaterimi dnevi na Dunaji, kar je že tako znano vsem bralcem „Soče“, da mi nij treba več o tem govoriti, le omeniti in nasvetovati moram, da se reče namesto: „g. Črne je glasoval za postavu, nam Slovincem in vsem federalistom nasprotno;“ raji: g. Črne je pomagal ustaveverni stranki kovati jarme, da nas vanje uklene, in trpinči; namen pa je, s tem jarmom nas popolnoma zadržati, kar je pa upati, da se jim ne bode posrečilo.

Nesrečen je gospodar, kteremu se po zapeljivih ljudeh vsili posel, kteremu je primoran svoje imetje v roke dati; večkrat se zgodi, da gospodar boža, posel pa bogati; še stokrat nesrečniši smo mi Slovinci na Goriškem, ker so nam vsilili za državnega poslanca zoper voljo šesterih vse časti vrednih rodoljubov, zoper voljo vseh Slovencev, (razen nekterih aristokratov) in zoper voljo tudi naših oddaljenih bratov tega črnega izdajalca naše krasne domovine. Nij zadosti, da se z našimi novci na Dunaji masti in kuje orožje, s katerim bodo udrihali po naših plečih, marveč tudi skruni naj svetelše pravice in čast našega naroda.

Ali bomo mar molčali pri takočem nesramnem obnašanju; O ne, kar ne! naj resnejše se mora postopati s takšnim zapeljivcem, preden nas zapelje v kakšen nevarniši brezen, dá se ne bomo mogli več oteti; zato je treba tudi z njim resno postopati, da bodo njegovi nasledniki dobro pazili preden prevzamejo ta častni posel, ali so svojemu poklicu sposobni in ali ne; za to, tudi, da bode njegovo ime v zgodovini ostalo, da bodo naši znanjci vedeli in kljub kakšnih sovražnikov in izdajalcev smo si priborili in ohranili našo narodnost. Mrščimi po životu in roke se mi tresejo, ko se domi-

*) Ta dopis tiskamo od besede do besede, kakoršnega smo prejeli, da se iz njega vidi, kako se je priprost kmet po lastnem trudu naučil pravilne slovenščine, kar naj bo v vzgled tistim narodu zvestim gospodom, ki pravijo, da se nij mogoče naučiti slovenščine v enem ali dveh letih in da se ne da tako hitro uradovati v slovenskem jeziku. Ured.

slim tega človečeta, ki skoro ne vem, kakšno ime bi mu dal, ki nij vreden, da ga slovenska zemlja nosi. Skoro nečastno se mi zdi, o takšnem zastavobehnika predale časnikov polniti, ker prepričan sem po lastnih skušnjah, da vsak rodoljub bere raji o slavnih možeh, kateri so neutrudljivo borijo, žrtvujejo svoje imetje, svoje zdravljje in svoje življenje, za čast in blagor narodu, in katerih se tudi hvala Bogu veliko nahaja med Slovinci, nego o takih kakor je Črne, ki bi rad nas utopil v žlici vode.

S Krasa 1. marca. (Izv. dop.) Kdor se spomni na dan volitve deželnih poslancev v Sežani leta 1869. se bo gotovo domislil govora posestnika gosp. Miliča, vrlega domoljuba iz Malega Repna, kteri je očitno pred vsemi volilci dokazal, da Črne je nasprotnik vseh narodnih naprav in da temu nemškutarскому lahonu *) ne gre za nič družega, nego za to, da bi se svojim poslanstvom si žepe napolnil. Mlačni župani kteri ne poznajo važnost volitve in od Črnetovih mešetarjev namazani, se pa nijso dali pregovoriti in taka je ta naprotnik in nesramnik v našo nečast in škodo v državni zbor zlezal.

Vam ne morem popisati, kako se širi jeza in sovraštvo proti temu izdajalcu domovine. Vsak dan se čuje od tega ali onega, kako se menijo, kaj bi mu napravili pri njegovem povratku domov v Tomaj. — **)

Iz Prage 3. marca. (Izv. dop.) — Nezloga, to je ovo prokletstvo slovanskih narodov, ki tako seje pogubo tudi v politiki slovanski, a vendar vselej zadene najprve le tiste maščevanje, ki so nezloga ali izdajstvo učinili. Kaj si misli vsak rodoljubni Čeh o poslednjem postopanju dalmatinskih poslancev in Slovence Črnetu v državnem zboru, to preišťati prepuščam č. čitateljem. Narod njihov je dosihmal vedno vlada le prezirala i zgodovina nam kaže celo vrsto krutih bojev za svobodo i samostalnost na obalnih dalmatinskih, v kojih so toliko trpeli i še trpé. Vedno smo mislili i sodili pošteno o njihovih poslancih, kajti, kakor je narod junašk i pošten, takó smo mislili, da so pošteni i značajni njihovi poslanci, koji so zagledali beli dan v pečinah kotorskih. Dalje zato, ker so oni zastopniki jednega glavnega faktorja trojedne kraljevine, smo se nadejali, da bodo v odločnem trenutku prav tako možato i zvesto stali v borbi za narodni napredek, kakor njihovi bratje onikraj meje, ki se imajo prav sedaj braniti navalov arpádskih potomcev, da jim ne okužijo narodnega jedra. Pričakovali smo vsaj, od goriškega Slovence Črnetu, da ne popusti svojega federalističnega programa, dasiravno je uže pri federal. shodu v Pragi sumničenje i nezaupanje se širilo jako meju nazočimi političnimi voditelji v marsikakem ogledu. Posebno Čehi so pozorovali, da se jim obnašanje i molk dalmatinskih poslancev jako dvosumen zdi, ker nijso opravičili svoje nenazočnosti.

Vendar bi si kaj takega od njih, še manje pak od Črnetu ***)) nikdar ne bili mislili, da bodo prelomili besedo, na kojoj so se zavezali, vsaj pri jugoslovanskem shodu v Ljubljani, da hočejo vselej isto pot hoditi, kojoj hodi cela državno-pravna opozicija, uže skoro 20 let. Potem nij čuda, da nam naši politični nasprotniki, pri vsaki priliki mečejo v obraz, da je slovanska vzajem-

*) S temi besedami ste ves Črnetov značaj narisali. Lepa hvala za ta klasični novi izraz! Ured.

**) Oprostite, konca Vašega dopisa ne moremo natisniti. Vemo, sicer, da so Kraševci hude jeze, toda kar Vi Črnetu želite in obetate, je vendar preveč. Ured.

***)) E brate, po tem takem ste Vi Črnetu slabo poznali! Nam se je vedno tak zdel, kakoršnega se je zdaj pokazal. Ured.

nost, le publika fraza, koja vedno pridigujemo, a v dejanji ne spolnujemo!

Goriški Slovenci, Vi veste kako se dela z izdajalcem, pokazite poslanca Črnetu v nezaupnici, da mu bode znano, da se Vaša politika ne zлага s Črnetovo, ki naj ta častni posel sposobnejemu*) prepusti!**) Uredništvu „Soče“ pak želim pogum i eneržijo, koja naj pokaže odročilcem; hvalo Vam uženaprej izrekam. Zagotavljam Vas, da veljavni česki narodnjaki obetajo plodno budočnost Vašemu narodnemu početju. Nasledke izdajalske jalovosti Vam takoj razjasnim.

Do 15. marcija se česki deželni zbor razpusti, ravno tako kranjski, da bi Auerspergovci le večino dobili. Tako se igra ta dunajska frakcija z narodom i deželo, ki se bori več nego 12 celih let neprestano, toda pošteno i postavno za svoje pravo. Od l. 1860. narod česki nij še odložil bojnega koplja iz rok, razen male dobe, koja je pomenjala mir, spravo meju deželo, narodom i dinastijo. Narod je brez številnokrat na volilnih bojiščih pokazal, da se zaveda svojih pravic. V teh letih je narod pokazal očito vladni svoje politično mnenje, trpel je zato raznotero politično preganjanje, pretrpel sovražni naval 1866. l. z lojalnim junaštvom i pozneje še avstrijsko izjemno stanje. Dasiravno se je politična borba vnela celo v šoli, v cerkvi, v rodbinah i celih občinah, narod je vendar ostal značajan v moralčni disciplini, i nikdar ma še sovražniki v pozuih letih ne bodo mogli očitati, da je on to svoje prepričanje branil z orožjem, ki se zove: podkupljenost ali korupcija!

Narod česki je volil vselej po svojem prepričanju, po svoji vestni ljubezni do svoje domovine, podkupljenost pri volitvah mu je bila neznana. I ravno slednje hočejo ustavovenci pri volitvah razpuščenega dež. zbora poskusiti. Dan za dnevom se pošiljajo iz tajne pisarne generala Kollerja, posebno meju velike posestnike, lastno-ročna pisma, od njegovega tajnika Rotky-ja, da bi uže zdaj prevarili volilce. Kaj tacega se je pripetilo velikoposestniku na Mladejovem pri Jčinu, g. Papstmanu, kojemu omenjeni Rotky v Kollerjevem imenu obljubuje i raznotere poudbesili, ako bi se zdržal volitve ali vsaj za ustavoverce glasoval. Fismo to je dobila „Politika“ v roke, koja je natisnila, da se še v pravom trenutku volilcem oči odpro. Komur je draga svoboda, pravica i javna nprav, ta se bode gotovo vedel obnašati nasproti dunajski korupciji, koja proti ostrupiti českemu narodu še javno postenjen. Da se to ne uresniči, je politična zlost narodna na Českem porok in Auersperg dela račun brez krčmarja.

D O P I S I.

V Gorici 8. marca. (Izv. dop.) Predsinočnjim je imel naš mestni zastop nekda sopet prav zanimivo sejo ne toliko zaradi vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, kolikor zaradi prepira, ki se je bil vnel koj o začetku seje med županom pl. Claricini-jem in starešino dr. Pajer-jem. Povod je bil ta-le: Že lansko leto je bilo starešinstvo sklenilo, da mora gosp. Tabaj podreti svojo lesenjačo tik mestnega vrta. Stvar se je dolgo odlašala in še le letos je prosil Tabaj, naj se mu dovoli odlog. Gospod župan je poslal prošnjo ad circulandum starešinam, ali privolijo v odlog ali ne. Na dotično okrožnico je zapisal dr. Pajer precej slano opazko in še bolje osoljeno odprto pismo je poslal županu.

To je g. župan naznanil v zadnji seji in je pri tej priliki nekoliko grajal Pajer-jevo ravnanje. Ta je na to hotel svoje opazke natučeno opraviti, pa župan ga zavrne k redu. P. ne neha, ampak appelluje na zbor. Ko je izgovoril, očita mu g. župan nekako nespodobnost. Pajer vzame klobuk in zapustivši zbornico je nekda opazil, da nij bil odgojen na romanskih pašnikih. (Claricini je tam blizo doma in navadno se očita zarobljenec, da so bili odgojeni na romanskih travnikih, kder se pase, kakor pravijo, veliko oslov.) — Dokler je bil P. v dvorani, moral se je g. župan sam braniti; nikdo niti njegove stranke, se nij predznil kesedice spregovoriti. Komaj je pa P. odri-nil, se je razvzval jezik tukajšnjemu zdravniku g. Mauroviču in udrihal je po P., da je bilo veselje. Korajža veljal — Mi se ne zlagamo z nobeno stranko in se sploh prav malo brigamo za to, kar se godi v mestni zbornici. Omenili smo tega dogodka samo v dokaz, do kake zarobljenosti zapelje strast in častihlepnost tudi olikanca celo v javnem življenju.

Vprašanje, kdo bo namestnik v Trstu, nij še doganjano. Zraven družih kandidatov se imenuje v zadnjem času tudi naš deželni glavar grof Coronini. V božjem imenu! V narodnem obziru ne pridobimo sicer nič, česar tudi ne more-

mo pričakovati pod sedanjim ministerstvom. Tem bolji bi bil pa Coronini v gmotnem oziru; kajti o tem ne moremo dvomiti, da bi se on ne potel na vso moč za vse, kar bi vtegnilo naše deželi hasniti. Kdo bi pa stopil potem na njegovo mesto? Ugiha se sploh, da bi utegnil postati za njim deželni glavar dr. Pajer, ali pa bivši državni poslanec grof Strassoldo. Kaj je prvi, in česa smemo od njega pričakovati, to Slovenci na Goriškem dobro vemo. Dasiravno po materi Slovenec, nam je strasten nasprotnik, in naši Italijani bi se ga menda tudi ne veselili. O drugem soditi nam manjka vsake podlage; vsakakor bi pa rajši tega poskusili, nego priti v pest znane-mu renegatu.

Iz goriške okolice 6. marca. (Izv. dop.) Prav srčno me veseli, draga „Soča“! da si moj dopis, ali bolje rečeno mnenje več njih v šolskih za-lavah ne le samo v predale zadnjega lista vzela, ampak, da se tudi s tem strinjaš, kar je v sklepu onega dopisa izrečeno. Ker smo pa začeli se o šolskih zadevah javno pogovarjati, hočem še nekaj o gospodarstvu našega okraj.ega šolskega sveta omeniti:

Sliši se, in nij dvomiti, da je že ukazano pobiranje naklade za l. 1871. in 1872. Iz tega se vidi, in čudno se človeku zdi, da je pobiranje denarja in v obliki meri po nakladi vsem jako priljubljena stvar. Ču bi to res ne bilo, bilo bi gotovo okraj. šolsko svetovalstvo zahtevi pomnežanega šolskega sveta ustreglo, ter najpred občine poprašalo, ali bi ne hotele iz svojih dohodkov na nje spadajoči del doklade same plačevati, in ali ne bi hotele za šolo v njih občinah potrošeni denar, od vpeljanja nove šolske postave do danes, na korist obdačencev pustiti; in še le potem na podlagi teh občinskih odločeb, doklado pobirati, ki bi se potrebna zdela.

Ker mi je pa znan delokrog okraj. šolsk. sveta, vidim, da je posebno zdaj, ko se nova postava upeljuje in se nove šole uredujejo, veliko opravil, ki obilno časa in truda za izvršitev zahtevajo; znano mi je tudi, da osebe, katerim je ta delokrog izročen so le v častni službi, in da morajo drugo službo za njih obstanek opravljati, od ktere službe jim le malo časa ostaja, da bi se z opravi šolskega sveta pečali. Nij tedaj jim šteti v pregrehu, če se ravnaajo tako, kakor sem zgore rekel, t. j. da jim nij za drugo mar, kakor da le denar po nakladi skupaj spravijo.

Iz tega brez dvomba vsak poleg mene lahko sprevidi, da deljenje častnih služeb, katere dosti časa in moči potrebujejo tistim, kateri morajo za njih obstanek skrbeti, je le na občno škodo. Boljše bi bilo v takih slučajih najeti sposobno osebo, jo primerno plačati, da se lahko od nje zahteva popolnoma izvršenih del.

Iz Solkana 1. marca. (Izv. dop.) Pred enim mesecem gre Š. K., ud naše čitalnice, obiskat svojega na smrt bolanega prijatelja l. G-a. Bolnik mu toži, obiskovalcu je milo pri sreči in ko se v takem razpoložji poslovi od svojega bolanega prijatelja, mu otožno reče: „Saj se bova skupaj odtod ločila!“ Nekoliko ur potem res obleži tudi naš obiskovalec in v 10 dneh pote sta bila oba zedinjena tam, kder kraljuje večni mir in pokoj. l. G., 25 let star, premožen posestnik, zapustil je mlado soprogo in dvoje otrok; bil je vedno zvesti sin majke Slave, odbornik naše čitalnice, ud društva „Soče“ in podpiral je narodno reč, kder je le mogel. Tudi Št. K. se je prezgodaj preselil v večnost; bil je 33 let star in dober narodnjak. Bodi jima zemljica rahla!

Pri tej priliki moram omeniti naših čitalničnih pevcev, kateri so peli nagrobnice obema pokojnikom. Navada je pri nas*) da, če kak ud čitalnice umre, ga spremijo k zadnjemu počitku po mogočnosti vsi čitalničarji in čital. pevci pojó na gomili. Ganilo nas je prelepo petje pri pogrebi obéh prijateljev do solz; „Tiha jamica“ nam je segala v srce in zapustili smo božji vrt z iskreno molitvijo za pokojna prijatelja.

Iz Starega mesta na kraški meji. 1. marca. (Izv. dop.) Od vseh krajev so že čule hvale i graje ob uradniškem spoštovanji devetnajstega paragrafa, samo Kraševci molčijo i ždiyo, kakor bi bilo tam vse v redu.

O božji volki kraški, kako radovoljno prenašate v nebo v pijoče krivice, naj vas dolete od te ali one strani.

Vedi slovenski svet, da po naših uradnih posebnostih v komenski je slovenko uradovanje-španska vas. Uradniki komenski-vrag jim dušo skelil! — bi rekel naš Matevž, se zmenijo za slovensko uradovanje toliko, kolikor za kraške žule od katerih

živé. Ima Komen pošasti raznih baž, vse spada-joče v vrsto staro-kopitnežev i birokratorov.

Mislili smo, da se bo z imenovanjem g. Š...a za okrajnega sodnika klobasa nekoliko zmanjkala i to zaradi tega, ker smo čuli od goriških rodoljubov, da se je Š... še precej vnetega Slovenca kazal v njihovi čitalnici ali, „de b' je tok“, de b' je,“ zmislili smo se neza malo, ampak za vse!

Naš Š... (se mi zdi rojen Cerkljan) ne da niti enega slovenkega spisa od sebe, kakor da bi imelo to gotovo smrt za nasledek.

Imamo pa tudi v tej komenski uradnji nekoga pristava U... nemškega Tirolca. Ta človek vam je tudi čudež, kakor so večdel naši sicer dobri Tirolci.

Vidi se mu po vsem, da je tako omikan, kakor bi se bil uljudnosti iz Veselovega „Olikanega Slovenca“ učil. Kajti ta gospod je tako strašno prijazen, da onega, kteri ga po slovenskih prepisih ali obravnava popraša, s prelepim izrazom „osel“ počasti, kateri je bil posredno tudi pisatelju teh vrstic milostljivo podeljen.

On pošlja okrog laška i nemška povabila, kakor da bi bil Kras kaka laška ali nemška kolonija. Upati smete, dragi gospodine, da postane morebiti s časom, a zdaj nij še, hvala Bogu.

I kar je naj bolj žalostno pri tem, je to, da ga nekteri župani podpirajo tako n. pr. naš.

Kraševci, končajte vendar enkrat biti igrača tem čudežem i tirjajte neprestano od njih to, kar Vam gre. Nasprotno zamorem pa javiti slovenskemu svetu, da uraduje naš notar g. Kuvčič v čisti slovensčini, za kar je pa že dobil večkrat milostljive „brece“. Slava mu!

Iz Volč 4. marca. (Izv. dop.)*) Nij mi navada vsakterosti v rog trobiti in sleherne malenkosti na velik zvon obešati, niti dopisovanje nij moj posel. Lahko sem molčal o besedah volčanske čitalnice, katerih poslednja je bila 4. preteklega februarja, molčal celo takrat, ko je v nekem sicer hvale vrednem dopisu postranski udarec udaril tukajšno čitalnico, češ, da se nič več ne sliši o lepih njenih besedah. Molčal sem, ker nijsem hotel mučiti čitateljev Soče vedno s ponavljajočimi se besedami; n. pr. lb. je naglasaval izvrsto Vilharjevo leseno rbo — R. je poudarjal v svojem šaljivo podučnem govoru korist čitalnic za Slovence — Dr. And. in An. so igrali „Domači prepir“ prav dobro — tominski čitalničarji so mično in odlično peli itd. Mislil sem tudi, da popisi čitalničnih besed preveč dragega prostora Soči jemljejo.

Tudi danes se le zato oglasim, ker se zoper vse pričakovanje nihče nij našel, kateri bi bil Soči poročal o nesreči, ki se je mojima sosedoma dne 21. februarja zgodila.

Ivan Lazar iz Volč je istega dne na koroški cesti blizo kamenskih mlinov s parom konj vozil kupce za cestno posutev.

V p. noč sta mu bila sina Janez in Jožef in delalec Jožef Pitomec. C. kr. cestni vravnalec (Strassen-Einraumer) Andrej Benedejčič — nek-daj vojak, čegar persi je zlati križec kinčal v zaslugo previdne voditbe Hrvatov iz Volč čez bribo na Beneško leta 1848 — je v izpolnovanji svoje dolžnosti pazil, da bi prst ali predebelo kamenje v zasipne kapee ne prišlo. Noč se je bližala, ljudje in živina, vse je bilo trudno. Hajdimo domov! reče Ivan Lazar. Njegov sin Janez in Benedejčič tiščala sta v to, naj se še ena „trugla“ napolni, ker toliko je primanjkovalo v dovršitev zadnjega kupca. Gospodar se vda, ker je bilo blizo ta satenja obilo na vrhu, tako da nij bilo treba kopati. Zapeljejo voz, začno nasipati, kar na krat se utrga nad njimi kakor kinetska bajta velik lapor, z njim se vdere zemlje in kamenja. Jožef Lazar bil je više nad laporjem, Jože Pitomec srečno odskoči, Ivana Lazarja zemlja čez glavo zasuje, pa ročni Kamenčanje ga urno izkopljejo še živega, in zdaj je že okrevaj. Andrej Benedejčič v urnem odskoku vendar od navala zajet, do kolena zasut, omahnil je zadaj z glavo na vozno kolo, si razkolje glavo na dvoje, truplo so še isti večer domu peljali, pol glave pa še le drugi večer za njim prinesli. Janez Lazar pak nij mogel odskočiti lapor ga zadene, naval ga zasuje, in še le drugi popoldan je bil mrtev izkopan. To je resnična dogodka. Nij tedaj res, da bi bili noter pod lapor kopali, ampak prek laporja so pogrebali brez kopanja.

Ljubljana 5. marca. (Izv. dop.) 2. t. m. umrl je v Ljubljani znani domoljub Anton Čepen. Bil je narodnjak skoz i skozi. Udeleževal se je vsakega podpiranja narodne stvari; poleg tega pa bil je tudi mnogoizkušen, kakor jih je le prav malo na Slovenskem. Kot krojaški delalec poto-

* Šte hoteli reči: poštenejemu.

** Če ne bi bilo tako fletno na Dunaji.

Ured.

*) To je gotovo lepa navada, katera naj bi se povsod posnemala.

Ured.

*) Prosimo, da nam pogostoma dopisujete, ker iz naših hribov pogrešamo dopisov.

Ured.

val je skoro po vsej Italiji, delal je v Rimu, v Parizu in mnogih glavnih mestih; naučil se je pri tem dobro italijanskega i francoskega jezika.

Okoli leta 1850. vrnil se je v svojo domovino, kjer je v Ljubljani osnoval veliko krojaško delalnico po vzgledu večih mest. Neutrudljiv na narodnem polju i v svojem poklicu pridobil si je po vsih krogih najlepše spoštovanje in vsakemu se je žal storilo, kdor je izvedel tužno novico njegove smrti. Pogreb bil je jako lep. Spremil ga je tudi „Sokol“ se svojo zastavo, kajti rajnik bil je od „Sokola“ uže koj, ko se je to društvo pričelo. In ko je bil „Sokol“ po tistem dogodku leta 1867. suspendiran od vlade, plačeval je ranjki vedno svojih 50 soldov na mesec, rekoč: „Jaz sem „Sokol“ i plačujem.“ Naj mu bo zemljica lahka!

Dramatično društvo v Ljubljani sijajno napreduje. Predstava 24. februarja (Zapravljičev) vršila se je tako gladko, da je mnogo prekoslila predstavo nemških igralcev, ki so vedno pri tem poslu. Gospod Šmid, po katerem si je pridobilo dramatično društvo preizvrstno igralno moč je plemenitaša i zapravljiva Bludvelja tako naravno igral, da ga je občinstvo večkrat gromovitim ploskanjem klicalo nazaj na oder. Omeniti je posebno še gospodičine Podkrajškove, gospoda Kajzela, ki je šaljivega pa dobrosrčnega sluga prav dobro igral, in gospoda Graselija, ktere ga smo vedno i željno pričakovali, kajti „gralca ko on, njima nemško gledališče.

Zadnja predstava „Edvard na Škotskem“ se je vršila tako precej gladko. Le gospodu Grillu (polkovnik) bi svetovali, da bi se svojo nalogo boljše učil, potem pa da bi včasih glas malo spreminjal; napaka, ktero ima, da vedno gleda le šepetalec, se bo popravila, ako bo prvi svet, da se boljše uči, spolnil. Gospod Jakovec pa sicer dobro igra, le besede preveč požira in polovico glasu za zobmi obdrži.

Naj omenim še nekoliko kritika ljubljanskega časopisa, „Laibacherice.“ Ta ima prav čudni nazor o kritiki! Zadič je, da se nobeden igralec dobro naučil nij, koj potem pa pravi, da se je igra gladko vršila. Spise celo reč svoje kritike, kadar pa se kaka igra prav dobro vrši, nekoliko načečka, pa je dovolj. Ne vem, kaj bi mislil o takovi kritiki. Ali gospod kritik piše kritiko po sodbi svoje žene, ali pa dela to iz porednosti, kar pa n-j verjetno, ker je (kakor pravi), naroden. Radoveden sem, kaj bo prihodnjič povedal, morda je kritiko že za naprej spisal?

V Ljubljani ustanovilo se je neko društvo za oplešanje mesta: (Stadtverschönerungsverem.) Kaj pač mislite, kako lepša to društvo naše mesto? Ravno podirajo okoli zvezde najlepša drevesa, kakor pravijo zato, da bi ostala sama podoba zvezde iz drevja. Zato ima nemškutarski „gemeinderath“ denar, za tlak pa ne, tako da človek po katerikoli ulici hodi, pa si skoro noge polomi nad kamenjem. Rotovski turn pa se že tudi drži, kakor da bi imel veselje, pasti se strehe, kajti omajal se je že, ker konstitucionalno društvo po dvoranah rotovških strašno mlati prazno slamo.

Iz Dunaja (1. dop.) Res, da so časi, kakor sedanj, ko Slovani sami h la Črne in Dalmatinci v lastno škodo, ali bolje rečeno v škodo lastnega naroda za nam protiva, nam strupene zakone glasujejo, da so taki časi jako resni, osodoljni. Pa pri vsem tem se ne da tajiti, da, če tudi zdaj na videz za velik korak nazaj mesto naprej stopimo, da v obče v vresničenju slovanske ideje, ki je posebno za nas Slovence jako važna, vendar le polagoma napredujemo. To se posebno jasno na Dunaji vidi, kder se Slovani že nekako taje čutimo, torej s povečano ljubeznijo po razvitku domovine hlepimo. Vsak, kdor je že kedaj priložnost imel, društveno življenje dupajskih Slovanov spoznavati, ve, kakó radi i kakó brojno se k narodnim veselicam sbajajo, ter tó zmirom ožo zvezo snujejo. K takim zabavam nam pa tukajšno „Slovansko pevsko društvo“ naj več pripomore, ki si v času svojega desetletnega obstanka, pod vodstvom neutrudnega pevovodje i skladatelja, gosp. prof. Tovačovskega, Slovana z dušo i s telesom, zmirom več simpatij pridobiva. To društvo bodi nam Slovcem dokaz, kakó velik upljiv ima lepo petje na naš narod, ki naj bi za ustanovljenje enakih društev za potrebo bolj skrbel, kakor do sedaj: saj vemo, da pesem nežne čute budi, nas ogreva, v narodni zavesti oživilja i krepí.

Priporočam torej rojakom omenjeno društvo v resno posnemanje, i voščim da bi slovesnost, ki jo bode z besedo v spomin desetletnega obstanka 11. t. m. v „Gartenbaug-Gesellschaft“ obhajalo, še velikokrat obhajalo, ter s tem čast i slavo Slovanov svetu oznanjevalo, ki se ima v zedinjenji vseh bratinskih plemen slovanskih dopolniti. Rojakom na domačih tleh pa priporočam,

naj omenjeno slovesnost slovanskega pevskega društva na Dunaji kot pomenljivo dogodbo, če ž: ne morejo osobno, vsaj v duhu dostojno praznujejo.

Politični pregled.

Zadnjič smo pozabili poročati jako zanimivo, a jako naravno dogodbo: južnih dežel poslanci v drž. zboru so vstopili v klub prijateljev ustave; tedaj je gospod Črne postal z dušo in telom ustavorec, centralist, s kratka odhrit nasprotnik slovanskega naroda in tedaj tudi svojih volilcev. To jo prav! Ta udarec bo morda več koristil Kraševcem, kakor vsi tabri, čitalnice i. t. d. Stari pregovor pravi: „Kdor se enkrat speče, se ognja boji.“ Po britkih skušnjah bo vendar naš narod dozorel in čvrst postal!

Drugi dogodek znati pa brezobzirnost in nepravilnost ustavovernega ministerstva: Nena doma je ministerstvo predstavilo dva profesorja, gg. Šumana in Pajka, oba Slovence in izvrstna rodoljuba iz Maribora, prvega v Ried na Goronje-Avstrijskem, drugega pa v Novomestu na Kranjskem. Ker so je to premeščenje tako naglo in brez navedenega uzroka zgodilo, nij težko uganiti, da ima biti kazenski zaradi rodoljuba in narodnega obnašanja omenjenih gospodov.

To so sredstva, katera rabi ministerstvo in katera odobruje ustavoverna stranka; to so pota, po katerih hočejo ti privilegovani državniki Avstrijo osrečiti in narode zatreti. Ker jim ne želimo dobrega, bi jim prav radi svetovali, da naj napredujejo po tej poti, da se tudi nad njimi uresniči pregovor: Kdor seje veter, bo žel vihar. Poravnava s Poljsko se je ustavila! o svotah, katere ima dobivati Poljska iz državnega žepa, nij bilo dozidaj mogoče sporazumeti se in tako utegne preteči tudi tokratno zasedanje drž. zbora brez rešenja poljske resolucije. Ustavoverci vodijo Poljake uže zopet za nos, to je jasno; Poljaki pa se pred svetom prav smešne delajo, ker plešejo po medvedje na ustavoverno piščalko. Da bi vendar enkrat sprevideli, da bodo le po federalistični vladi kaj dobrega in stalnega zadobili. Hohewartovo pismo na dr. Costo je zbudilo občno pozornost; vsi ustavoverni in federalistični časniki so ga razpravljali. Iz ustavovernih organov diha neka bojazen pred vresničenjem Hohewartovega izreka, da pride kmalo zopet doba porazumenja.

Federalistični časniki pa vidijo v Hohewartovem pismu bližnji pad tega ministerstva in potem prevrat na boljše. Do tega mora priti, kajti „švindeln“ ustavoverskega je uže preveč in gorje Avstriji, če jo kdo kmalo ne krene na pravo pot.

Dalmatinskim poslancem sipa ministerstvo darove za uzorno postopanje; Klaič je postal dvorni svetovalec, Ljubiša postane bajé konzul; drugi postanejo morda „Verwaltungsratje“ kaké nove želoznice i. t. d. In Avstrija? To naj si vsak misli. V zbornici poslancev se je začel pretresati proračun, kateri bode gotov do praznikov; potem pojdejo poslanci domov in menda ne pridejo več na Dunaj do jeseni, smo uže zadnjič omenili.

Postava o zaslinih volitvah je bila sprejeta tudi v gosposki zbornico.

Na Hrvatskem skuša banalski namestnik Vakanović „rauchevati“; proti narodni stranki hoče ostro postopati in ne pogajati se z njo. Če Bog da in sreča junaška bo tudi Vakanović lep fiasco napravil.

Med Rusijo in Turško se je sklenila zveza; s tem je Rusija prekosila zapadno diplomacijo. Ruska vlada se zdaj kaže Poljakom prijazna; Poljaki pa se tudi bližajo Rusiji, ker sprevidajo, da jim Francozka ne more več pomagati; Nemška pa kaže vsak dan, da jim noče biti pravična.

Če hočejo tedaj Poljaki svojo narodnost ohraniti, se morajo sprijazniti z Rusijo, katera reprezentuje Slovanstvo. Da to prepričanje med Poljaki vsaki dan bolje prodira, je dobro

znamenje in kaže bližnjo boljšo prihodnost Slovanstva. Naj bi si to tudi naši ustavoverni Madjari za ušesa zapisali.

Amerikanske zjedinjene države in Angleška se oborožujejo; vse kaže, da se Alabamsko uprašenje ne bode rešilo po potu porazumljenja. Med Wasingtonom in Peterburgom vlada veliko prijateljstvo, katero bi se utegnili djansko pokazati, če pride do kake vojske.

RAZNE VESTI.

(Še eno pismo grofa Hohewart) Z lastnoročnim pismom se je zahvalil grof Hohewart tudi gospodu Jan. Lad Črnemu, tajniku banke „Slavije“, kateri je sprožil prvi misel poslati grofu Hohewartu zaupnico podpisano od člega slovanskega naroda. Pismo se glasi: „Vaše blagorodje! Gospod dr. Costa mi je sporočil pri poslatvi zaupnice, sktero me je počastil slovanski narod na Kranjskem in po so sednih deželah, da se imam za ta mili dokaz priznanja mojega delovanja najprvo Vašemu blagorodju in Vašemu trudu zahvaliti.“

„Tedaj tudi ne morem opustiti, izreči Vam zato moje posebno zahvalo in zagotavljenje, da mi je Vaša blagorodje s tem napravilo prav veliko veselje. Sé željo, da bi Vam gotovost, da častim Vaš blagi namén po vsej svoji vrednosti, podala malo zadostenje, združujem zagotavljenje mojega odkrišenega spoštovanja, s katerim se pod pisujem,

Vašemu blagorodju
udani Karl grof Hohewart l. r.

Gmunden 24. feb. 1872.

(Kronen) se nam piše: Skladovna cesta, ki pelje čez Kobidj, Koprivo in Dutovlje jo časi s porednimi ponočnjaki tako zastavljena, da nij varno po njej hoditi. Tako so 15. februarja po noči ti nevarniki napali nekaj popotnikov, ki so komaj ušli v koprivsko vas, da niso kake gorka po hrutu dobili. Vrli Kraševci, ali ne veste, da tako početje sramoti našo deželo in dela veliko nečast dotičnim vasem. Oblastniji naj strogo gledajo na red in naj ostro kaznujejo porednike, ki hote te okraje v slabo ime spraviti.

(Davorin Trstenjak) piše v „Zori“ med drugim to le: „Jaz predlagam, da se meseca avgusta ali septembra vsi slovanski pisatelji (tudi domači umetniki, slikarji, podobarji, skladatelji itd.) zberó v prajzne pogovore, kako bi se dalo društvo slovanskih pisateljev ustanoviti in kako pomožni fond (vpodpore slovanskim pisateljem) oživotvoriti. — Kdor je za osnovo takega društva, naj svoj pristop do 30. maja meni naznani (Ponikla, Ponigl. S. B.) in zraven že sedem provizoričnih odbornikov imenuje. Ti bi si izvolili začasnega starosta in izdelali pravila za občni zbor, ki bi naj bil v mesecih avgusta ali septembra. Tudi naj se v pismu ime mesta pristavi, v kterem naj se prvi občni zbor snide. Poznanje bi za duševno vzbujaje in narodne zavesti sploh dobro bilo, da bi se občni zbor vsako leto v katerem drugem mestu zbiral. — Pri teh zborih bi se brali najboljši spisi, ki bi se poznajo v društvenem organu objavljali. Bilo bi to shajanje tudi rekreacija za vsakega pisatelja samega in povabljenemu občinstvu bi se pripravil dušni užitek v svojih posledicah nepopisljiv.“

Prosim torej vse slovanske pisatelje, naj mi do gore od ločene dobe naznanjajo svoja menenja.

(Nazpisano se službe učiteljev) na enorazredni ljudski šoli pri sv. Luciji s 400 gl. na enorazredni ljudski šoli v Breginji s 300 gl. in služba učiteljeve v Kobaridu s 400 gl. letne plače, ki se bodo vsacih pet let postavno poviševale. Prošnje naj se pošljejo do 27. marca krajnim šolskim svetom k sv. Luciji na mostu, v Breginji in Kobaridu.

Z radostnim srcem smo prejeli sporočilo, da je namenil okrajni šolski svet tominski štiri tisoč goldinarjev častiti dohovščini, ki sodeluje v povzdigo ljudske omike. Če tak sklep ne bode tudi zadostno odplačilo trudeči se duhovščini, bode jej saj tiho priznane njene zasluge, katere mi visoko cenimo.

Ob enem si štejemo v dolžnost naznaniti, da pošiljajo nekateri krajski učitelji-baje iz nepoznanja naših gorskih razmer-nemško pisane prošnje, katerih naši Gorjani ali ne razumejo ali pa nočejo razumeti, ker nijnajo niti nemških sinov ni bčeri. To naznamimo posebnó onim gospodom učiteljem, ki nočejo poslati svojih prošenj pod klop. Kedor pa noče ohraniti našega dobrega sveta, zapomni naj si, da z nemško prošnjo pokaže ali neznajnost v slovanskem jeziku ali pa narodno breznačajnost, v obeh slučajih pa, da nij za nas.

(**Čitalnica goriška.**) Zadnja beseda v naši čitalnici se je prav dobro vršila. Igra „Filozof“ je šla izvrstno; oba gospodični Doljakovi ste uže zopet pokazali, da ste jako zmogni hčerki slovenske Thalije; tudi peyski zbor se je dobro sponesel; jako se je dopadel samospev „Nezakonska mati“, kateri se je moral dvakrat ponavljati. — V nedeljo, 17. t. m. bo beseda z ustopom, v korist stradalajočim bratom na Kranjskem. Nadjati se je, da bode, kakor vsaka, tudi ta beseda, močno obiskana, posebno ker je program k tej besedi jako zanimiv in ker so vse naloge, kakor se sliši v dobrih rokah. Program je sledeči:

1. „Kje dom je moj“, vpeljena v hrvatsko: „Tko je srce u to dirno“, zl. Komel; 2. igra „To sem bil jaz“; 3. „Kdo ja mar“, zbor, dvospev in samospev Ipvca; 4. igra „Svojeglavneži“; 5. Trdo vratni, četverspev, Ipvčev; 6. „Ribarka“, dvospev in samospev zl. Just. Beseda se začne točno ob 8. uri zvečer. Ustopnina je 30 soldov; sicer pa se milosrčnosti p. t. obikovalcev ne stavijo meje.

Tedaj na nogo vrli okoličani, pridite v obilnem številu, da nabereimo dosti novcev za naše nesrečne brate.

(**Politično društvo Soča.**) Društveni odbor je predvčeranjim sklenil, da se skliče občni zbor 11. aprila t. l. nadaljeval se bode pretrgani dnevni red zadnjega občenega zbora. Dotično povabilo pride o svojem času.

(**Komitetne znanje naših poštanih uradnikov.**) Akoravno bi morale vsaj bližnje pošte v gor. okolici poštanim uradnikom znane biti, vendar se je zgodilo, da so dva ali trije listi „Soče“ mesto v eno debelo uro od Gorice oddaljeno pošto postajo Bukovico, romali tje na Hrvatsko, kder so se potikali cele 3 tedne, kakor kaže poštni navdarki z dnevno številko: Legrad 13½, Ludbreg 18½, Legrad 16½, Zagreb-Agram 28½, Legrad 25½. Tudi 10. februvarja izišla 6. št. „Soče“ je prišla še le 3. t. m. v Bukovico (in Renče). Saj bi jo bil akoro polž pred na svoji hiši prinesel, kaj ne?

(**Čestni odbor v Gorici**) je sklenil v seji 5. marca t. l., da bodo plačevale občine goriške okolice, razvrščene v tri razrede, na podlagi proračuna za l. 1872 priklade, po 25, 18 in 12% k neposrednjim davkom. Zraven navadnih stroškov za oskrbnitvo in za vzdrževanje posameznih skladovnih cest, obsega proračun cest. odbora 4000 gld. zastankov za novo cesto čez Gradec, katero delo namerava odbor letos začeti, 5000 gld. za predelanje mosta čez Vipavo pri Rojcih, katero delo bo stalo okoli 12.000 gld., 2500 ročnih služeb (robot), katere je obljubila dornberška županija za novo cesto iz Dornberga čez Železna vrata na Kras in 1000 gld., katere je obljubil g. J. Strekelj za isto cesto; 1300 gld. zastankov za nova dela na čepovski cesti in 100 gld. za razširjanje kosa ceste med Podgoro in Ločenikom.

(**Oprave pri svetovni razstavi**) na Dunaji l. 1873 bodo izvrševale posebne komisije, katerih število znaša za Česko 5 z 257 udi, za Moravsko 2 s 132 udi, za Šlesko 1 s 53 udi, za Galicijo 3 s 178 udi, za Bukovino 1 z 20 udi, za gornjo Avstrijsko 1 z 51 udi, za Salcburško 1 s 27 udi, za Tirolsko in Vorarlbersko 4 s 144 udi, za Štajersko 3 (v Gradcu, Leobnu in Mariboru) s 130 udi, za Koroško 1 z 49 udi (v Celovcu), za Kranjsko 1 (v Ljubljani) s 43 udi, za Dalmacijo 4 s 116 udi; vkup 28 komisij z 1278 udi. Imena udov teh komisij so za nekatere države znana in vidi se, da se je gledalo samo na Nemce in nemškutarje. Na Štajerskem je imenovan v komisijo samo eden Slovenec (dr. Močnik v Gradcu), vsi drugi so vzeti iz naših nasprotnikov. Na Českem bode sedelo v komisijah 20 Čehov in 242 Nemcev. Pravičnost vlade se kaže tudi tu v vsej svoji lažljivosti. Za Goriško so imenovani, Grof Coronini Baron Ritter, Wilh. Ritter, Prof. Haberlandt, Dr. Pajer, Dottori, Lewy, A. Pavletič ravnatelj gluhonemice, Črne, Malnig.

(**Narobe svet.**) Kake zanesljive dopisnike imajo nemški listi v Gorici, bodi v dokaz sledeče: V 5. številki „Soče“ smo obžalovali, da nismo spravili svojih kandidatov v kupčijsko zbornico, ker bi nam to znalo pomagati do večine v deželnem zboru. — V „Neue freue Presse“ pa beremo dopis iz Gorice, v katerem se čita, da smo mi goriški Slovenci propali pri volitvah v kupčijsko zbornico in da smo vsled tega zgubili večino v deželnem zboru, katero smo dozdaj imeli in da bodo imeli odslej Lahi večino v zboru, kateri so bili dozdaj v manjšini. — Da „Neue freue Presse“ rada laže, to nam je uže davno znano, pa da take neumnosti sprejema v svoj list, tega ne bi verjeli.

(**Prijateljem**) slovenskega pesništva naznanjamo, da si je goriški bukvar Paternolli na našo prošnjo naročil več iztisov Preširnovih

poezij (Jurčič-Stritarjeva izdava) in Jenkovih pesnij, katere se do sedaj v Gorici niso dobivale. Preširen volja 85 kr., a Jenko 65 kr.

(**V postojnski jami**) mislijo zidati železnico, po kateri bodo konji vozove vlačili. Taka železna cesta bi gotovo še več ljudi v jamo privabila, toda zdi se nam, da jama sama bi z njo veliko na svoji prirodni lepoti zgubila.

(**Dalmatinski poslanec**) je baje ministerstvo obljubilo, da, ako glasujejo za zasilno volilno postavo, jim bode razen drugih dobrot tudi to ljubav storilo, da jim za časa dunajske razstave l. 1873. na vladne stroške preskrbi na Dunaji živež in stanovanje. Nam se zdi, da bi ministerstvo bolje pogodilo, ko bi dalmatinske poslance same razstavilo in tem čudnim možem še našega Črnetu pridružilo.

(**Vaterland**) piše: Črnetovi dunajski prijatelji so zadnji čas v veliki skrbi in v velikem strahu za Črnetovo-pamet. Črne namreč ima stalno idejo, da je še vedno federalist, kar pa, po njegovem glasovanju o zasilni postavi soditi, nikakor biti ne more. Nadejamo se, da času in ljubemu prizadevanju njegovih najnovejših prijateljev se bode posrečilo, da kmalu Črnetu ozdravi te nesrečne bolezni.

(**Avstrijska svoboda.**) Od 26. novembra 1871. do 27. februvarja 1872, tedaj ta čas, kar je Auersperg na kmilu, se je na Českem izvršilo 63 konfiskacij. Samo „Politik“ je bila 21 krat konfiskovana.

(**Srenjski pisarji na Goriškem, pozor!**) Ljubiša, dalmatinski poslanec v državnem zboru, ki je bil še pred kratkim srenjski pisar v Dubrovniku in je potem (kakor naš Svetec) izberačil od Hohenwartovega ministra Habietineka notarjat, postane zdaj c. kr. avstrijski glavni konzul v Skadru ali v Sarajevem. Tako mastno službo bode Ljubiši ministerstvo podelilo zato, ker je so svojimi dalmatinskimi tovaruši vred zatajivši svoje federalistično-slovansko prepričanje in počrnilvi svoje večletno možatno vedenje v državnem zboru zdaj popolnoma potegnili z ustavoverci. Oh škoda škoda, da nij Svetca na Dunaji! Morda bi se tudi njega Auersperg usmili ter ga poslal za konzula ali poslanca v „daljno Kino.“

(**Pomlad.**) S Preširnovu nuno danes lahko vskliknemo: „Vesela pomlad se zbudila je spet!“ Kajti ako odbijemo nekatere deževne in vetrovne dneve, uživamo v obče jako prijazno, gorko pomlad; včeraj, postavimo, je opoludne kazal R-jev gorkomer vse časti vrednih + 20.° Nij čudo tedaj, da se promenade polnijo s sprehajalci, da se dame kaže v spomladanskih toaletah in da se pred vsim velika gospa priroda hiti lepšati in mladiti. Sočivje na polji je lepo zeleno, leska je uže odcvetela, jelša, drin in mandelj i. t. d. se blišče v najlepšem cvetu. Mnogo ljubih, nežnih spomladanskih cvetlic, pred vsemi jaglec, zvonček, pljučnik, teloh, jetrenka, zimzelen in prekrasna vijola mikajo naše oko. Tudi skrjanec na polji veselo žgoli v sinji višavi in 2. marca je dijak tukajšnje realke v mestnem vrtu našel celo živega hrošča (Melolontha vulgaris, Markäfer.) Ru-javi mož se je jako kislilo in zmazeno držal ter nij kazal posebnega veselja do življenja. Premišljal je menda bridko resnico, da goriški marec je sicer lep in prijazen, da se pa vendar še nikakor ne da meriti „mit dem wunderschönen Monat Mai.“

Izkaz

daril za stradalajoče na Notranjskem in Dolenjskem.

Prenesek iz zadnjega lista . . .	fl. 11.—
Č, gosp Peter Kobal, vikar v Sedli . . .	5.—
Gospa Katarina Mizerič, krčmarica v Gorici . . .	2.—
Gosp. Janez Lapanja, čitalnični čuvaj v Gorici . . .	—70
Skupaj fl.	18.70

ad št. 111

ad št. 488-IV.

Javna zahvala.

Marsikteri občan naše vasi bi bil rad svoje sešlo poslopje popravil, pa premišljuje v sredstvih, moral je to misel popustiti, kajti koperski okraj spada med najubožnije v Istri. Kako nas je tedaj nazveselila nenadna novica, da se je pri občenem zboru banke „SLAVIJE“

v Pragi, dne 16. vel. srpana 1871. leta izžrebal znesek 500 gld., kateri se obrne za popraviljanje postopij v občni Osp. Priznavamo, da se tega prav nič nismo nadejali, kajti akoravno nas je bilo enajst pri omenjeni banki zavarovanih, vendar nismo na enako pravico sklepali. Ker je pa pri izžrebanji sreča ravno nas zadela, ne moremo si kaj, da ne bi banki „Slaviji“ izrekli svojo najiskrenišo zahvalo za takovo dobrodelno naredbo, kakor je izžrebavanje vsakoletnih zneskov kateri obnašajo po več tisuč na enkrat.

Ob enem obračamo pozornost slovenskega občinstva na ta zavod tudi z narodnega stališča, kajti banka „Slavija“ je skoz in skoz narodna zavarovalnica i ker je ona zraven tega vzajemna, nadejati se je, da jej bo toliko skrbiliveje pri srcu blagor slovanskega naroda. Na slovenskem občinstvu pa je, da po jo svoji moči podpira i zato naj bi se odtegnili letni doneski, katere so dosedaj od naših mozolov prejemale tuja društva i pri banki „Slaviji“ na primerne obresti nakladali, kar se doseže, ako se vsak pravi domoljub pri njej zavaruje.

Izrekovaje tedaj temu narodnemu zavodu še enkrat svojo zahvalo za izžrebani znesek gld. 500.— voščimo mu iz srca vrlo napredovanje.

Predstojništvo občine Osp dne 22. prosinca 1872.

Anton Slava	† Janes Krashovaz
Janez Vouk	Janes Vouk
Anton Vouk	Jože Vodopivec
† Andreja Stasz	Vane Vuk
† Andreja Lašar	

Vidi županija Dolina na 29. februvarja 1872
Janes Laurika, nadžupan.

L. S.

Trgovcem in zasebnikom!

Spodobno podpisana naznanjata čestitemu občinstvu, da sta se ravno kar vrnila iz Dunaja z novim blagom. Posrečilo se jima je, akoravno se je manufakturno blago za 15 do 20 ope podražilo, pogoditi tako cenno za blago, da jima bode mogoče

kupec po stari ceni z novim blagom posluževati.

Blagovoljnemu obiskovanju se tedaj priporočata

brata Koceli.

Ljubljana, glavni trg.

Oznanilo.

Naznanjamo s tem pri „Splošni elementarni zavarovalnici na Dunaji“ zavarovanim strankam, da se je ta naprava s februvarjem t. l. spremenila v zavod na akcije z ulogo 2,000,000 gold., da strank ne zadeva nobena zaveza, ki jo uzajemnost nalaga, in da uživajo vse pravice, ki je ponuja zavod na akcije.

Banka sprejema zavarovanja proti ognju streli, naj se ob onem uzroči požar in raspok ali ne, dalje zavaruje proti toči in sicer proti stalnim in nickim zavarščinam.

Z omenjenim zavodom je v zvezi „Splošna zavarovalna zastavnica“ z vlago 4,000,000 gold. a. v., katere pogoji se v kratkem objavijo.

Podružnica

„Elementarne zavarovalnice na akcije“
V Gorici za vojašnico v hiši Gasparini-jevi
Roman Merlak.